

INFORME DE LA JORNADA DE REFLEXIÓ DELS PRÀCTICUMS DE LA FACULTAT DE PEDAGOGIA UNIVERSITAT DE BARCELONA; CONSTRUÏNT ELS NOUS PRACTICUMS

1. EL SENTIT DE LA JORNADA

Punt de partida

La implementació del nou model d'Educació Superior generat a partir del Pacte de Bolònia ens fa repensar els programes educatius relatius als Pràcticums en els diversos nivells i ensenyaments de la Facultat de Pedagogia. Volem compartir l'experiència de les institucions col·laboradores i del personal docent implicat per a construir un Pràcticum que respongui a les noves necessitats de la societat i aglutini les experiències aplicades fins al moment. Per això, els equips de coordinació dels pràcticums de la Facultat de Pedagogia hem organitzat de manera conjunta la present jornada, tot fent un mirada al present però sobretot amb la intenció d'establir sòlides bases pel futur.

La jornada va tenir lloc al Campus Mundet, de la Facultat de Pedagogia el divendres 3 d'octubre del 2008.

Va comptar amb la participació dels equips coordinació del Pràcticum dels tots ensenyaments de la Facultat de Pedagogia.; els responsables dels Pràcticums dels Màsters Oficials de la Facultat de Pedagogia; els supervisors i tutors dels Pràcticums dels ensenyaments de Grau de la Facultat de Pedagogia i els responsables i tutors dels centres col·laboradors dels Pràcticums.

Objectius de la jornada

- Informar de les noves perspectives que la implementació del Pacte de Bolònia oferirà respecte la col·laboració de les institucions amb la Universitat.
- Informar sobre les noves estructures de Pràcticum de Grau i Màster dels ensenyaments de la Facultat de Pedagogia.

- Facilitar relacions interdisciplinars i institucionals entre les diverses persones i entitats convidades, per tal d'oferir una imatge de coordinació institucional.
- Generar sinèrgies i propostes que ajudin a la implementació d'innovacions i mesures que facilitin la qualitat formativa i organitzativa dels Pràcticums.

Participants

70 Centres col·laboradors de tots els ensenyaments. 15 Tutors d'universitat. 4 Caps d'estudi dels diferents ensenyaments de la Facultat.

Estructura i dinàmica

Benvinguda i obertura de la jornada. A càrrec d'en Dr. Joan Mateo, degà de la Facultat de Pedagogia.

Conferència: Els Nous Practicums de la Facultat de Pedagogia. A càrrec de la Dra. Núria Rajadell, vicedegana Acadèmica de la Facultat de Pedagogia

Explicació del desenvolupament de la jornada. A càrrec de la Dra. Assumpta Aneas, coordinadora de la Jornada.

Activitat col·laborativa – “Coffee-Shop” dinamitzada per Jordi Grané i Carme Trinitat de DRALA Gestió apreciativa amb la participació de tots i totes els convidats i convidades.

El “Coffee-shop” es fonamenta en unes premisses que estableixen com a recurs important per a la generació d'un coneixement col·laboratiu i creatiu el treball de manera heterogenia, creativa pero reguladament i incidint en aspectes positius altament replicable i transferible en lloc de incidir en aspectes negatius i limitants. A partir d'aquestes premisses els participants es varen agrupar de manera heterogènia, tot barrejant-se segons centres, ensenyaments i responsabilitats diverses. La dinàmica es va articular en torn a tres qüestions: coses a canviar, punts i propostes de millora amb una dinàmica divergent, participativa i regulada.

2. RESULTATS DE LA DINÀMICA

A partir del debat i sobretot de les reflexions col·lectives poden destacar-se les següents conclusions:

Coses a canviar

- Optimitzar la coordinació entre la universitat i els centres de pràctiques, tant pel que fa a l'acollida, seguiment, supervisió i avaluació.
- Millorar la informació donada als centres; sobre els objectius del practicum, els drets i deures dels estudiants, el contingut de la supervisió.
- Generar espais de comunicació i coordinació entre la universitat, els centres, els tutors, els supervissors, la coordinació i l'alumnat.
- Millorar el reconeixement dels tutors de centre, mitjançant la formació i acreditació de tasques desenvolupades.
- Afavorir el reconeixement dels centres, mitjançant la formació, acreditació o prestació d'avantatges a la UB.
- Millorar la informació de l'alumnat sobre els àmbits i entitats on fan les pràctiques.
- Potenciar el treball en xarxa (coordinació, tutor universitat, tutor centre i alumnat).
- Reconèixer el Pràcticum com una assignatura cabdal de la formació universitària.
- Adequar les pràctiques als interessos i formació prèvia dels alumnes.
- Intentar articular la durada del practicum de manera que es satisfuguin les necessitats de la institució acollida.

Punts forts

- Renovació i enriquiment per al professional de les institucions i per a l'alumne.
- Beneficia a tots els àmbits implicats en quant a innovació, cooperació, contactes, espai de reflexió.
- La flexibilitat en les eleccions per part de l'alumnat al triar la plaça.
- Motivació i compromís dels centres i de la universitat.
- Espai d'intercanvi entre centres i universitats.
- La implicació de les entitats, els tutors, la universitat i els centres.
- L'acompanyament de l'alumnat per part del tutor i de la coordinació de la universitat.
- El nivell de voluntariat del tutor del centre.

- Espai pel desenvolupament de competències d'acció professionals en els estudiants.
- Motivació i compromís dels estudiants en la seva formació.
- Atenció rebuda als centres per part de la coordinació.

Propostes de millora

- Reconeixement, implicació i formació dels tutors de centre, acreditació competències.
- Reconeixement i incentivació als centres.
- Millorar les contraprestacions com acreditació, carnet de biblioteca, accés a les activitats i serveis de la UB.
- Formació per als tutors. Clarificació molt acurada de les competències a assolir en els pràcticums de Grau i Màster.
- Articular el desenvolupament del treball en xarxa.
- Enfortir la coordinació entre tutors, institucions i universitat.
- Millorar la formació prèvia dels estudiants i la formació i acompanyament dels tutors.
- Participació dels centres en el Campus Virtual.
- Definir el programa de pràctiques al voltant de qüestions essencials: competències, funcions, etc.
- Formalitzar un sistema de feed-back sobre el procés i el resultat de les pràctiques, tant per al tutor com per al centre col·laborador.
- Lliurar als centres, per part de la UB, d'un programa de pràctiques ben clar i articulat.

3. VALORACIÓ DE LA JORNADA RESPECTE ALS OBJECTIUS PLANTEJATS

Informar sobre les noves estructures de Pràcticum de Grau i Màster dels ensenyaments de la Facultat de Pedagogia. Es considera que les intervencions de la Dra. Rajadell i el lliurament del Power Point que es va presentar, als centres participants contribuiran a un millor coneixement de les implicacions de la implementació del Pacte de Bolònia als practicums de la Facultat de Pedagogia.

Facilitar relacions interdisciplinars i institucionals entre les diverses persones i entitats convidades, per tal d'oferir una imatge de coordinació institucional. Les valoracions informals obtingudes en relació a l'organització i desenvolupament de la jornada varen ser altament positives per part dels centres col·laboradors. La metodologia emprada va facilitar l'inici de relacions inter-institucionals i transdisciplinars que són indispensables de seguir

desenvolupant per a avançar en la millora de la nostra tasca. Per part dels equips de coordinació, es valora positivament la participació i compromís dels centres, no així dels tutors, als que degut al reduït nombre de tutors de la Facultat que varen participar. Al respecte és necessari fer una reflexió i crida d'atenció sobre la necessitat de la seva implicació en aquestes i altres accions que contribueixin a la millora del pràcticum, que es també, de responsabilitat seva.

Generar sinèrgies i propostes que ajudin a la implementació d'innovacions i mesures que facilitin la qualitat formativa i organitzativa dels Pràcticums. Pensem que la proposta que es va portar a terme va suposar un punt de partida per a provocar innovacions metodològiques, organitzatives i curriculars en els pràcticums. És indispensable, tanmateix, el seguiment de l'experiència per a avançar, a partir de les propostes recollides, en la concrecció d'aquestes.

Informar de les noves perspectives que la implementació del Pacte de Bolònia oferirà respecte la col·laboració de les institucions amb la Universitat. Amb l'aprovació del present informe, i la posada en marxa del pla de treball es podrà iniciar aquest projecte d'innovació motivat per la implementació del Pacte de Bolònia.

4. SEGUIMENT DEL PROCÉS INICIAT

La organització d'aquesta jornada ha consolidat la subcomissió de Practicum on es reuneix de manera transdisciplinària les coordinacions dels pràcticums de la Facultat de Pedagogia. A partir dels resultats que teniu a la mà, s'ha iniciat un procés de anàlisi i planificació que ha de tenir com a primer resultat la convocatòria als diversos centres, que així ho desitgin, a incorporar-se en uns grups de treball constituïts per anar materialitzant algunes de les propostes de millora plantejades i millorar alguns dels aspectes més dèbils de la nostra organització. És per això que properament rebreu una invitació per incorporar-vos a aquests grups de treball on amb una disponibilitat assumible per part de les institucions, es continui avançant en el procés participatiu iniciat.